

ПРВА ПЕТОЛЕТКА КРОЗ ИСТОРИЈУ

Историја Прве петолетке почиње 23. марта 1949. године. Решењем Владе ФНРЈ број 461/49 потписаним од Маршала Југославије Јосипа Броза Тита под називом Заводи 305 основано је Државно привредно предузеће Петолетка за израду делова за ваздухопловство. За првог директора постављен је мајор Здравко Ољача, инжењер у предратној ваздухопловној индустрији. У недовршеним халама, 2. јануара 1950. године са 102 запослена отпочела је производња. Изабран је први раднички савет. Отворена је војноиндустријска школа. Изграђени су водовод, први далековод, висићи мост на Морави и завршен низ стамбених зграда.

Петолетка ваздухопловству испоручује прву серију стајних трапова који су били квалитетнији и јефтинији од увозних. На даљи развој Петолетке одражавају се међународни сукоби, хладни рат, почетак трке у наоружању, потреси у економији, катастрофална суша. Планиран развој фабрике борбених авиона, стајних трапова и делова за ваздухопловство није реализован. Државно руководство одлучује да програм премести у унутрашњост земље.

На чело Петолетке долази визионар и стратег, потпуковник Крсто Босанац. У колективу постају свесни чињенице да предузеће може да се развија као произвођач хидраулике и пнеуматике. Приступа се интензивном истраживању тржишта. Стварањем сопственог конструкционог бироа омогућена је потпуна самосталност. Освајају се кипери, кочнице за возила, амортизери... Куповином лиценце за производњу пнеуматичких уређаја од фирме ВЕСТИНГХАУС из Хановера отпочела је вишедеценијска успешна сарадња. По први пут, 1958. године Петолетка се појављује на Загребачком велесајму са програмом цивилне хидраулике за друмска и шинска возила и пољопривредне и грађевинске машине. Развија се тесна сарадња са Црвеном заставом. У Петолетки почиње и монтажа доставних аутомобила од 1 тоне. С обзиром да органи управљања нису одобрили инвестициони зајам линије за производњу доставних аутомобила њихова производња је премештена у Крагујевац. У Трстенику се оснива школски центар за образовање кадрова за потребе Петолетке и центар за ванредне студије првог степена Машинског факултета из Београда. Изграђује се писта и аеродром. Отвара се и редовна авионска линија Трстеник - Београд. У Београду са радом почиње и пројектни биро са циљем окупљања стручног кадра на даљем развоју програма и повећању производње и делова. Због наглог пораста тражње хидраулике и пнеуматике, у Брусу се оснива Фабрика за производњу делова. У Александровцу и Фабрика прикључака.

Раст аутомобилске индустрије наметнуо је потребу и машинске израде амортизера. Комплетан програм и производња 1964. године измештен је у Приштину. Петолетка почиње да ради пуним капацитетима. Отвара се и здравствена станица у кругу фабрике. Уводи се рад у три смене. Међу првима у земљи и четрдесетдвочасовна радна недеља. Покреће се и фабрички лист. Од 1963. године фабрика носи назив ИХП Прва петолетка Трстеник.

У посету Петолетки и Трстенику 16. марта 1966. године долази и Председник Југославије, Јосип Броз Тито. Већ следеће године у складу са потребама проширења капацитета покренут је инвестициони подухват под називом 23. МАРТ 1967. године. У новоизграђене хале и развојно истраживачке лабораторије пристиже највећи део увозне опреме. Од 1. јануара 1967. године Петолетка више не послује под управом војне индустрије. До кризе и стагнације долази 1968. године. Због недовољне упослености капацитета споразумно уз отпремнине колектив напушта двеста радника. Крај друге деценије развоја, фабрика дочекује у превазилажењу стагнације.

На чело фабрике долази инжењер Крста Јовановић. Петолетка проширује област примене хидраулике и пнеуматике. У Београду се оснива ПРИС, организација за пројектовање и спољнотрговинску сарадњу. Наставља се сарадња са фирмом Вестингхаус. Купује се лиценца за производњу посебне врсте заптивних елемената од фирме Мартин Меркел. Потписује се уговор о производној кооперацији са Комбинатом ОРСТА - ХИДРАУЛИК из Лајпцига. Закључује се уговор о лиценцној сарадњи на освајању сервоуправљача за тешка возила и аутобусе са фирмом из Немачке.

Петолетка добија крупне послове у међународној конкуренцији. Захваљујући томе проширује своје производне капацитете. Године 1970. формирана је и Фабрика заптивки. Завршена је нова хала за потребе Фабрике алата и Фабрике пнеуматике. У Александровцу је пуштена у рад нова хала Фабрике прикључака. Положен је камен темељац будуће Фабрике наменске производње. У Трстенику се 1972. године одржава и прво такмичење металаца Србије. Поводом 25. годишњице Петолетки је уручен и Орден са Црвеном звездом. Број запослених достигао је цифру од 11.052 радника. Почетком треће деценије Петолетка почиње да се развија таквом брзином да постаје не само европски, него и гигант светских размера. На њено чело 14. септембра 1974. године долази инжењер технологије, Велимир Радивојевић. Спољнотрговинска фирма Прогрес из Београда и Автоекспорт из Москве потписују петогодишњи уговор о спољнотрговинској сарадњи. Петолетки је поверена испорука кочионих инсталација за Камске аутомобилске заводе из Русије, која постаје највећи инопартнер и остаје дуго година. Закључује се уговор о лиценцној сарадњи са фирмом ЛИНДЕ из Немачке. Поред лиценцних осваја се низ уређаја из сопствене производње у области кочне и индустријске пнеуматике и специјалне производње. Посебно се истиче освајање нових заптивних елемената за екстремно ниске температуре. Освајањем и уређаја из области процесне индустрије Петолетка је закорачила у област роботизације.

У трећој и четвртој деценији Петолетка избија у прве редове произвођача хидраулике, пнеуматике и аутоматике.

Изводе се радови на хидроелектранама, термоелектранама, бранама, акумулационим језерима, платформама, бродоградилиштима, рударским коповима... На Газиводама се монтирају хидроцилиндри коришћењем хеликоптера. У бродоградилишту Кладово примењује се електрохидраулички систем за извлачење бродова. Петолетка уграђује електрохидрауличку опрему на реактору нуклеарне електране Кршко у Словенији. Ови инвестициони подухвати обезбедили су даље повећање производних капацитета, запошљавање нових радника, освајање нових програма и стабилан развој. Фабрика ТМО добија најсавременију калионицу. У Медвеђи је отворен погон резервоара Фабрике пнеуматике. У Новом Пазару је 1981. године завршена Фабрика делова за производњу хидрауличких уређаја. Нова хала Фабрике хидраулике отворена је 1982. године. У Бијелом Пољу је 1983. године пуштен у рад погон за производњу делова за уређаје специјалне намене. Фабрика зглобних лежајева у Лепосавићу је отворена 1984. године. Све новоизграђене хале и погони опремају се најсавременијом опремом домаћих и светских произвођача. Петолетка почиње и изградњу Електронског рачунарског центра. Да би одржала корак са водећим светским произвођачима хидраулике и пнеуматике и понуда Петолетке се учинила комплетном, донета је одлука о уласку у сасвим нов програм електронике. У оквиру Фабрике наменске, формирана је Индустијска електроника. Тако је завршено програмско опредељење Петолетке да развија и производи хидрауличке и пнеуматичке уређаје највишег нивоа за задовољење потреба својих купаца. На крају 1987. године Петолетка броји 15.700 радника - највише у својој историји.

После одласка Велимира Радивојевића у Москву на чело Петолетке долази инжењер машинства мр. Љубинко Ђуровић. Настављена је успешна сарадња са водећим светским фирмама. Од стране произвођача авиона Боинг - Петолетки је уручен сертификат о хомологацији за производњу специјалних хидрауличких цилиндара за авионе. Погони за производњу пнеуматичких система и заптивки су хомологовани од стране фирме ИВЕКО из Италије. А највећи подухват представља подизање куполе тешке 4.000 тона на највећи православни храм на свету Свети Сава у Београду.

Улазак у пету деценију представљао је за Петолетку суочавање са економском кризом која је наступила у земљи и Источној Европи. Распад Југославије, отцепљење република, увођење санкција и економска блокада од стране међународне заједнице отежало је пласман производа на инострано тржиште. Распад бившег Совјетског Савеза додатно је погодио Петолетку. Јављају се и први проблеми у управљању система и пословању фабрике. Почетком 1990. године на чело долази др. економских наука Микица Милентијевић. Настојећи да се прилагоди новим условима привређивања и припреми за нову власничку трансформацију Петолетка се организује као Холдинг компанија. Године 1993. забележена је највећа хиперинфлација у земљи. Петолетка је принуђена да се упусти у борбу за очување производног програма, капацитета и кадрова. Крајем 1994. године на чело долази инжењер организације рада мр. Слободан Јаковљевић.

После укидања санкција Петолетка се окреће иностраном тржишту и повећава обим пласмана у односу на године под санкцијама. Схватајући значај система квалитета Петолетка на време доноси одлуку о увођењу система квалитета ИСО 9000. Крај пете деценије Петолетка је због економске блокаде и санкција дочекала као пословни систем Холдинга са 22. зависна предузећа и 11.364 запослена. На даљи развој и смањење броја запослених одлучујући негативан утицај је имала НАТО агресија на нашу земљу. На 100-годишњицу постојања, 30. априла 1999. год. срушен је стари мост на Западној Морави, симбол Трстеника.

Након повратка из Москве 7. септембра 1999. године за генералног директора по други пут именован је Велимир Радивојевић. У жељи да обнови покидане односе са немачким партнерима обраћа се фирмама ВАБКО, ЛИНДЕ, ЗФ-у. После година изолације, Петолетку посећују представници Камских завода. Са представницима фирме КРУП воде се разговори о обнављању сарадње. Долазе амбасадори Индије, Руске Федерације, Јапана, Кине и многе иностране делегације. Од 1. јануара 2000. године Прва петолетка послује као сложен пословни систем Матичног предузећа. Почетком априла 2000. године преминуо је први директор Петолетке, Здравко Ољача у својој 82. години, а 7. септембра и Велимир Радивојевић у својој 63. години. За новог генералног директора именован је дипломирани економиста Томислав Трошић. Након одласка из Петолетке изабран је за председника Привредне Коморе Југославије. На чело Петолетке долази инжењер машинства Ненад Трифуновић. С обзиром на значај и углед који Петолетка има у земљи и иностранству, а пред предстојећи процес приватизације, у Петолетку 23. августа 2002. године долази и премијер Владе РС др. Зоран Ђинђић. Доносе се одлуке о усвајању социјалног програма за запослене којима престаје радни однос у процесу реструктурирања и припреме за приватизацију. Из буџета Републике Србије одобрено је 352 мил. динара за 2.510 радника. После синдикалних протеста за вршиоца дужности генералног директора постављен је инжењер машинства Љубодраг Милановић. На крају године због транзиције и припреме за приватизацију Петолетка броји укупно 7.434 радника. За новог генералног директора 11. јуна 2003. године именован је инжењер машинства Лазар Васиљевић. Из система Петолетка осамостаљују се фабрике: Сервоуправљачи, Кочна техника, Заптивке, ТМО, Арматуре из Александровца и Фабрика уређаја и делова у Брусу. Агенција за приватизацију крајем 2004. године расписује први, а 2006. године и други међународни тендер за приватизацију Петолетке као система. Као потенцијални будући власници у Петолетку долазе заинтересовани купци из Руске Федерације, Аустрије, Индије, Украјине... На чело Петолетке 4. новембра 2005. године долази инжењер организације, Драган Егерић. Из Петолетке по новом социјалном програму и решавању вишка запослених одлази још 1.450 радника. И поред великог броја радника који су напустили фабрику, Петолетка је сачувала довољан број стручних кадрова за нова достигнућа и даљи развој. Стручњаци из бироа за нове програме из области индустријске пнеуматике освојили су систем за отварање и затварање врата на друмским и шинским возилима.

Израђени су цилиндри дужине 18 метара и тежине 6 тона. Пројектоване су и изграђене инсталације на хидроакумулацијама у Руској Федерацији, Вијетнаму... Испоручена је комплетна опрема за одбрану Санктпетербурга од поплава. По први пут у нашој земљи је хромиран клип тежине 15 тона и ширине 6 метара. На свемирској летелици уграђен је Петолеткин минијатурни серворазводник. У својој 55. години преминуо је Љубодраг Милановић, а годину дана касније у 86. години и визионар и стратег, пуковник Крсто Босанац. Агенција за приватизацију 2008. године расписује и трећи тендер. Одлуком Владе Републике Србије и Министарства одбране из система Петолетка издвојена је Фабрика наменске производње...

PRVA PETOLETKA KROZ ISTORIJU

Istorija Prve petoletke počinje 23. marta 1949. godine. Rešenjem Vlade FNRJ broj 461/49 potpisanim od Maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita pod nazivom Zavodi 305 osnovano je Državno privredno preduzeće Petoletka za izradu delova za vazduhoplovstvo. Za prvog direktora postavljen je major Zdravko Oljača, inženjer u predratnoj vazduhoplovnoj industriji. U nedovršenim halama, 2. januara 1950. godine sa 102 zaposlena otpočela je proizvodnja. Izabran je prvi radnički savet. Otvorena je vojnoindustrijska škola. Izgrađeni su vodovod, prvi dalekovod, viseći most na Moravi i završen niz stambenih zgrada.

Petoletka vazduhoplovstvu isporučuje prvu seriju stajnih trapova koji su bili kvalitetniji i jeftiniji od uvoznih. Na dalji razvoj Petoletke odražavaju se međunarodni sukobi, hladni rat, početak trke u naoružanju, potresi u ekonomiji, katastrofalna suša. Planiran razvoj fabrike borbenih aviona, stajnih trapova i delova za vazduhoplovstvo nije realizovan. Državno rukovodstvo odlučuje da program premesti u unutrašnjost zemlje.

Na čelo Petoletke dolazi vizionar i strateg, potpukovnik Krsto Bosanac. U kolektivu postaju svesni činjenice da preduzeće može da se razvija kao proizvođač hidraulike i pneumatike. Pristupa se intenzivnom istraživanju tržišta. Stvaranjem sopstvenog konstrukcionog biroa omogućena je potpuna samostalnost. Osvajaju se kiperi, kočnice za vozila, amortizeri... Kupovinom licence za proizvodnju pneumatičkih uređaja od firme VESTINGHAUS iz Hanovera otpočela je višedecenijska uspešna saradnja. Po prvi put, 1958. godine Petoletka se pojavljuje na Zagrebačkom velesajmu sa programom civilne hidraulike za drumska i šinska vozila i poljoprivredne i građevinske mašine. Razvija se tesna saradnja sa Crvenom zastavom. U Petoletki počinje i montaža dostavnih automobila od 1 tone. S obzirom da organi upravljanja nisu odobrili investicioni zajam linije za proizvodnju dostavnih automobila njihova proizvodnja je premeštena u Kragujevac. U Trsteniku se osniva školski centar za obrazovanje kadrova za potrebe Petoletke i centar za vanredne studije prvog stepena Mašinskog fakulteta iz Beograda. Izgrađuje se pista i aerodrom. Otvara se i redovna avionska linija Trstenik - Beograd. U Beogradu sa radom počinje i projektni biro sa ciljem okupljanja stručnog kadra na daljem razvoju programa i povećanju proizvodnje i delova. Zbog naglog porasta tražnje hidraulike i pneumatike, u Brusu se osniva Fabrika za proizvodnju delova. U Aleksandrovcu i Fabrika priključaka.

Rast automobilske industrije nametnuo je potrebu i mašinske izrade amortizera. Kompletan program i proizvodnja 1964. godine izmešten je u Prištinu. Petoletka počinje da radi punim kapacitetima. Otvara se i zdravstvena stanica u krugu fabrike. Uvodi se rad u tri smene. Među prvima u zemlji i četrdesetdvočasovna radna nedelja. Pokreće se i fabrički list. Od 1963. godine fabrika nosi naziv IHP Prva petoletka Trstenik.

U posetu Petoletki i Trsteniku 16. marta 1966. godine dolazi i Predsednik Jugoslavije, Josip Broz Tito. Već sledeće godine u skladu sa potrebama proširenja kapaciteta pokrenut je investicioni poduhvat pod nazivom 23. MART 1967. godine. U novoizgrađene hale i razvojno istraživačke laboratorije pristiže najveći deo uvozne opreme. Od 1. januara 1967. godine Petoletka više ne posluje pod upravom vojne industrije. Do krize i stagnacije dolazi 1968. godine. Zbog nedovoljne uposlenosti kapaciteta sporazumno uz otpremnine kolektiv napušta dvesta radnika. Kraj druge decenije razvoja, fabrika dočekuje u prevazilaženju stagnacije.

Na čelo fabrike dolazi inženjer Krsta Jovanović. Petoletka proširuje oblast primene hidraulike i pneumatike. U Beogradu se osniva PRIS, organizacija za projektovanje i spoljnotrgovinsku saradnju. Nastavlja se saradnja sa firmom Vestinghaus. Kupuje se licenca za proizvodnju posebne vrste zaptivnih elemenata od firme Martin Merkel. Potpisuje se ugovor o proizvodnoj kooperaciji sa Kombinatom ORSTA - HIDRAULIK iz Lajpciga. Zaključuje se ugovor o licencnoj saradnji na osvajanju servoupravljača za teška vozila i autobuse sa firmom iz Nemačke.

Petoletka dobija krupne poslove u međunarodnoj konkurenciji. Zahvaljujući tome proširuje svoje proizvodne kapacitete. Godine 1970. formirana je i Fabrika zaptivki. Završena je nova hala za potrebe Fabrike alata i Fabrike pneumatike. U Aleksandrovcu je puštena u rad nova hala Fabrike priključaka. Položen je kamen temeljac buduće Fabrike namenske proizvodnje. U Trsteniku se 1972. godine održava i prvo takmičenje metalaca Srbije. Povodom 25. godišnjice Petoletki je uručen i Orden sa Crvenom zvezdom. Broj zaposlenih dostigao je cifru od 11.052 radnika. Početkom treće decenije Petoletka počinje da se razvija takvom brzinom da postaje ne samo evropski, nego i gigant svetskih razmera. Na njeno čelo 14. septembra 1974. godine dolazi inženjer tehnologije, Velimir Radivojević. Spoljnotrgovinska firma Progres iz Beograda i Avtoeksport iz Moskve potpisuju petogodišnji ugovor o spoljnotrgovinskoj saradnji. Petoletki je poverena isporuka kočionih instalacija za Kamske automobilske zavode iz Rusije, koja postaje najveći inopartner i ostaje dugo godina. Zaključuje se ugovor o licencnoj saradnji sa firmom LINDE iz Nemačke. Pored licencnih osvaja se niz uređaja iz sopstvene proizvodnje u oblasti kočne i industrijske pneumatike i specijalne proizvodnje. Posebno se ističe osvajanje novih zaptivnih elemenata za ekstremno niske temperature. Osvajanjem i uređaja iz oblasti procesne industrije Petoletka je zakoračila u oblast robotizacije.

U trećoj i četvrtoj deceniji Petoletka izbija u prve redove proizvođača hidraulike, pneumatike i automatike.

Izvode se radovi na hidroelektranama, termoelektranama, branama, akumulacionim jezerima, platformama, brodogradilištima, rudarskim kopovima... Na Gazivodama se montiraju hidrocilindri korišćenjem helikoptera. U brodogradilištu Kladovo primenjuje se elektrohidraulički sistem za izvlačenje brodova. Petoletka ugrađuje elektrohidrauličku opremu na reaktoru nuklearne elektrane Krško u Sloveniji. Ovi investicioni poduhvati obezbedili su dalje povećanje proizvodnih kapaciteta, zapošljavanje novih radnika, osvajanje novih programa i stabilan razvoj. Fabrika TMO dobija najsavremeniju kalionicu. U Medvedu je otvoren pogon rezervoara Fabrike pneumatike. U Novom Pazaru je 1981. godine završena Fabrika delova za proizvodnju hidrauličkih uređaja. Nova hala Fabrike hidraulike otvorena je 1982. godine. U Bijelom Polju je 1983. godine pušten u rad pogon za proizvodnju delova za uređaje specijalne namene. Fabrika zglobnih ležajeva u Leposaviću je otvorena 1984. godine. Sve novoizgrađene hale i pogoni opremaju se najsavremenijom opremom domaćih i svetskih proizvođača. Petoletka počinje i izgradnju Elektronskog računarskog centra. Da bi održala korak sa vodećim svetskim proizvođačima hidraulike i pneumatike i ponuda Petoletke se učinila kompletnom, doneta je odluka o ulasku u sasvim nov program elektronike. U okviru Fabrike namenske, formirana je Industrijska elektronika. Tako je završeno programsko opredeljenje Petoletke da razvija i proizvodi hidrauličke i pneumatičke uređaje najvišeg nivoa za zadovoljenje potreba svojih kupaca. Na kraju 1987. godine Petoletka broji 15.700 radnika - najviše u svojoj istoriji.

Posle odlaska Velimira Radivojevića u Moskvu na čelo Petoletke dolazi inženjer mašinstva mr. Ljubinko Đurović. Nastavljena je uspešna saradnja sa vodećim svetskim firmama. Od strane proizvođača aviona Boeing - Petoletki je uručen sertifikat o homologaciji za proizvodnju specijalnih hidrauličkih cilindara za avione. Pogoni za proizvodnju pneumatičkih sistema i zaptivki su homologovani od strane firme IVEKO iz Italije. A najveći poduhvat predstavlja podizanje kupole teške 4.000 tona na najveći pravoslavni hram na svetu Sveti Sava u Beogradu.

Ulazak u petu deceniju predstavljao je za Petoletku suočavanje sa ekonomskom krizom koja je nastupila u zemlji i Istočnoj Evropi. Raspad Jugoslavije, otcepljenje republika, uvođenje sankcija i ekonomska blokada od strane međunarodne zajednice otežalo je plasman proizvoda na inostrano tržište. Raspad bivšeg Sovjetskog Saveza dodatno je pogodio Petoletku. Javljaju se i prvi problemi u upravljanju sistema i poslovanju fabrike. Početkom 1990. godine na čelo dolazi dr. ekonomskih nauka Mikica Milentijević. Nastojeći da se prilagodi novim uslovima privređivanja i pripremi za novu vlasničku transformaciju Petoletka se organizuje kao Holding kompanija. Godine 1993. zabeležena je najveća hiperinflacija u zemlji. Petoletka je prinuđena da se upusti u borbu za očuvanje proizvodnog programa, kapaciteta i kadrova. Krajem 1994. godine na čelo dolazi inženjer organizacije rada mr. Slobodan Jakovljević.

Posle ukidanja sankcija Petoletka se okreće inostranom tržištu i povećava obim plasmana u odnosu na godine pod sankcijama. Shvatajući značaj sistema kvaliteta Petoletka na vreme donosi odluku o uvođenju sistema kvaliteta ISO 9000. Kraj pete decenije Petoletka je zbog ekonomske blokade i sankcija dočekala kao poslovni sistem Holdinga sa 22. zavisna preduzeća i 11.364 zaposlena. Na dalji razvoj i smanjenje broja zaposlenih odlučujući negativan uticaj je imala NATO agresija na našu zemlju. Na 100-godišnjicu postojanja, 30. aprila 1999. god. srušen je stari most na Zapadnoj Moravi, simbol Trstenika.

Nakon povratka iz Moskve 7. septembra 1999. godine za generalnog direktora po drugi put imenovan je Velimir Radivojević. U želji da obnovi pokidane odnose sa nemačkim partnerima obraća se firmama VABKO, LINDE. ZF-u. Posle godina izolacije, Petoletku posećuju predstavnici Kamskih zavoda. Sa predstavnicima firme KRUP vode se razgovori o obnavljanju saradnje. Dolaze ambasadori Indije, Ruske Federacije, Japana, Kine i mnoge inostrane delegacije. Od 1. januara 2000. godine Prva petoletka posluje kao složen poslovni sistem Matičnog preduzeća. Početkom aprila 2000. godine preminuo je prvi direktor Petoletke, Zdravko Oljača u svojoj 82. godini, a 7. septembra i Velimir Radivojević u svojoj 63. godini. Za novog generalnog direktora imenovan je diplomirani ekonomista Tomislav Trošić. Nakon odlaska iz Petoletke izabran je za predsednika Privredne Komore Jugoslavije. Na čelo Petoletke dolazi inženjer mašinstva Nenad Trifunović. S obzirom na značaj i ugled koji Petoletka ima u zemlji i inostranstvu, a pred predstojeći proces privatizacije, u Petoletku 23. avgusta 2002. godine dolazi i premijer Vlade RS dr. Zoran Đinđić. Donose se odluke o usvajanju socijalnog programa za zaposlene kojima prestaje radni odnos u procesu restrukturiranja i pripreme za privatizaciju. Iz budžeta Republike Srbije odobreno je 352 mil. dinara za 2.510 radnika. Posle sindikalnih protesta za vršioca dužnosti generalnog direktora postavljen je inženjer mašinstva Ljubodrag Milanović. Na kraju godine zbog tranzicije i pripreme za privatizaciju Petoletka broji ukupno 7.434 radnika. Za novog generalnog direktora 11. juna 2003. godine imenovan je inženjer mašinstva Lazar Vasiljević. Iz sistema Petoletka osamostaljuju se fabrike: Servoupravljači, Kočna tehnika, Zaptivke, TMO, Armature iz Aleksandrovca i Fabrika uređaja i delova u Brusu. Agencija za privatizaciju krajem 2004. godine raspisuje prvi, a 2006. godine i drugi međunarodni tender za privatizaciju Petoletke kao sistema. Kao potencijalni budući vlasnici u Petoletku dolaze zainteresovani kupci iz Ruske Federacije, Austrije, Indije, Ukrajine... Na čelo Petoletke 4. novembra 2005. godine dolazi inženjer organizacije, Dragan Egerić. Iz Petoletke po novom socijalnom programu i rešavanju viška zaposlenih odlazi još 1.450 radnika. I pored velikog broja radnika koji su napustili fabriku, Petoletka je sačuvala dovoljan broj stručnih kadrova za nova dostignuća i dalji razvoj. Stručnjaci iz biroa za nove programe iz oblasti industrijske pneumatike osvojili su sistem za otvaranje i zatvaranje vrata na drumskim i šinskim vozilima.

Izrađeni su cilindri dužine 18 metara i težine 6 tona. Projektovane su i izgrađene instalacije na hidroakumulacijama u Ruskoj Federaciji, Vijetnamu... Isporučena je kompletna oprema za odbranu Sanktpeterburga od poplava. Po prvi put u našoj zemlji je hromiran klip težine 15 tona i širine 6 metara. Na svemirskoj letelici ugrađen je Petoletkin minijaturni servorazvodnik. U svojoj 55. godini preminuo je Ljubodrag Milanović, a godinu dana kasnije u 86. godini i vizionar i strateg, pukovnik Krsto Bosanac. Agencija za privatizaciju 2008. godine raspisuje i treći tender. Odlukom Vlade Republike Srbije i Ministarstva odbrane iz sistema Petoletka izdvojena je Fabrika namenske proizvodnje.